

Kryteria oceny inwestycji

Niniejszy dokument został opracowany w celu realizacji obowiązku ustawowego nałożonego na ministra kierującego działem administracji rządowej przez ustawę z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2026 poz. 426).

Zgodnie z art. 133aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych, dla zapewnienia jednolitości i obiektywnego stosowania kryteriów oceny inwestycji, minister opracowuje opisy tych kryteriów i publikuje je w Biuletynie Informacji Publicznej.

Obowiązek ten dotyczy inwestycji o szacunkowym koszcie co najmniej 10 000 tys. zł, finansowanych lub dofinansowanych w co najmniej 50% ze środków publicznych (m.in. budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub środków przekazanych BGK).

Przez inwestycję, rozumie się nakłady na niefinansowe aktywa trwałe (wydatki inwestycyjne), do których zalicza się wydatki na:

- 1) nabycie lub wytworzenie aktywów trwałych;
- 2) ulepszenie istniejących środków trwałych;
- 3) pierwsze wyposażenie obiektów budowlanych.

Celem oceny jest zapewnienie przejrzystości procesu decyzyjnego oraz rzetelna weryfikacja zgodności wydatkowania środków z zasadami celowego i oszczędnego dokonywania wydatków publicznych.

Kryteria oceny inwestycji dla części budżetowej 21 – Gospodarka morska:

Kryteria w zakresie gospodarki morskiej:

1. Kryterium zgodności z celami wynikającymi odpowiednio ze strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Wykonanie inwestycji realizuje cele określone w aktualnie obowiązujących strategiach rozwoju, które odnoszą się do gospodarki morskiej.

2. Kryterium zgodności z politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa

Brak realizacji zadania będzie miał negatywny wpływ na rozwój gospodarki morskiej lub ochronę środowiska morskiego lub bezpieczeństwo żeglugi lub bezpieczeństwo narodowe.

3. Kryterium celowości objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych

Wykonanie inwestycji realizuje lub wspiera zadania publiczne wynikające z przepisów odrębnych lub zadania mające strategiczne znaczenie dla gospodarki morskiej.

Realizacja inwestycji jest potrzebna do wypełnienia zadań wynikających z zawartych przez RP umów, w szczególności konwencji międzynarodowych.

4. Ocena finansowa inwestycji i wpływ na finanse publiczne

Kryterium obejmuje analizę konsekwencji finansowych inwestycji dla sektora finansów publicznych.

Szczegółowy zakres oceny:

- określenie całkowitego kosztu inwestycji, w tym kosztu przygotowania, realizacji, eksploatacji powstałego majątku,
- przewidywane koszty utrzymania efektów inwestycji,
- wpływ inwestycji na budżet jednostki w okresie realizacji i eksploatacji.

5. Kryterium efektywności inwestycji

Inwestycja będzie realizowana sposobem w optymalny pod względem wyboru lokalizacji, zakresu, metod i materiałów.

Brak możliwości osiągnięcia założonego celu w inny sposób jak poprzez realizację inwestycji.

6. Kryterium możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania lub dofinansowania inwestycji

Cel inwestycji wpisuje się w cele określone w aktualnie obowiązujących lub planowanych programach unijnych.

Realizacja inwestycji jest zgodna z celami wspieranymi przez instytucje udzielające wsparcia finansowego na inwestycje.

Kryteria w zakresie działalności dydaktycznej i badawczej (edukacja morska):

1. Zgodność strategiczna i identyfikacja potrzeby inwestycji

Kryterium obejmuje ocenę zasadności realizacji inwestycji w kontekście dokumentów strategicznych oraz zidentyfikowanych potrzeb publicznych.

Szczegółowy zakres oceny:

- zgodność inwestycji z obowiązującymi strategiami rozwoju oraz politykami sektorowymi,
- identyfikacja problemu lub potrzeby publicznej, którą inwestycja ma rozwiązać,
- analiza stanu istniejącego, w tym: dostępności infrastruktury lub usług, jakości obecnych rozwiązań, istniejących ograniczeń lub deficytów,
- wskazanie skali problemu (np. liczby użytkowników, obszaru oddziaływania),
- określenie grup beneficjentów wraz z charakterystyką ich potrzeb.

Dodatkowo dla inwestycji, których realizacja przekracza okres jednego roku lub realizowanych na podstawie Programów wieloletnich:

- uzasadnienie konieczności realizacji inwestycji w horyzoncie wieloletnim.

2. Celowość objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych oraz analiza wariantów

Kryterium obejmuje ocenę zasadności finansowania inwestycji ze środków publicznych oraz wyboru najbardziej optymalnego sposobu jej realizacji.

Szczegółowy zakres oceny:

- uzasadnienie konieczności realizacji inwestycji ze środków publicznych,
- ocenę zakładanych efektów rzeczowych i funkcjonalnych,
- analiza wariantów realizacji inwestycji, w tym: odniesienie się do wariantu zerowego (brak inwestycji) i uzasadnienie wyboru wariantu optymalnego.

3. Ocena finansowa inwestycji i wpływ na finanse publiczne

Kryterium obejmuje analizę konsekwencji finansowych inwestycji dla sektora finansów publicznych.

Szczegółowy zakres oceny:

- określenie całkowitego kosztu inwestycji (przygotowanie, realizacja, eksploatacja),
- wskazanie struktury finansowania (środki własne, dotacje, inne źródła),
- przewidywane koszty utrzymania inwestycji i źródła ich finansowania,
- wpływ inwestycji na budżet jednostki w okresie realizacji i eksploatacji.

4. Analiza kosztów i korzyści (efektywność inwestycji)

Kryterium obejmuje ocenę efektywności ekonomicznej inwestycji w odniesieniu do ponoszonych nakładów.

Szczegółowy zakres oceny:

- analiza opłacalności przedsięwzięcia,
- określenie relacji między nakładami finansowymi a osiąganymi efektami,
- identyfikacja korzyści: finansowych (np. oszczędności, wpływy), społecznych (np. poprawa jakości życia), gospodarczych (np. rozwój lokalny),
- ocena, czy inwestycja zapewnia optymalne wykorzystanie środków publicznych.

5. Analiza ryzyka inwestycji

Kryterium obejmuje ocenę niepewności związanej z realizacją i eksploatacją inwestycji.

Szczegółowy zakres oceny:

- identyfikacja ryzyk związanych z realizacją i eksploatacją inwestycji,
- ocena prawdopodobieństwa i skutków wystąpienia ryzyka,
- ocenę działań ograniczających ryzyka.

Dodatkowo dla inwestycji realizowanych na podstawie Programów wieloletnich:

- wpływ ryzyka na harmonogram i koszty inwestycji.

6. Możliwość wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania

Kryterium obejmuje ocenę potencjału pozyskania finansowania z innych źródeł.

Szczegółowy zakres oceny:

- identyfikacja możliwych źródeł finansowania zewnętrznego (np. środki UE, fundusze krajowe),
- ocena realności pozyskania tych środków (konkursy, programy).

7. Zdolność do realizacji inwestycji

Kryterium obejmuje ocenę możliwości organizacyjnych i technicznych realizacji inwestycyjnej inwestycji.

Szczegółowy zakres oceny:

- doświadczenie podmiotu w realizacji podobnych inwestycji,
- stopień przygotowania projektu: dokumentacja projektowa, decyzje administracyjne,
- ocena realności harmonogramu realizacji inwestycji.

Dodatkowo dla inwestycji realizowanych na podstawie Programów wieloletnich:

- zdolność instytucjonalna (kadry, struktura organizacyjna).

8. Udział środków własnych

Kryterium obejmuje ocenę struktury finansowania inwestycji oraz zaangażowania środków własnych.

Szczegółowy zakres oceny:

- wysokość udziału środków własnych w całkowitym koszcie inwestycji,
- ocena zdolności jednostki do zabezpieczenia wkładu własnego.

9. Trwałość i użyteczność efektów inwestycji

Kryterium obejmuje ocenę długoterminowych efektów inwestycji oraz możliwości ich utrzymania.

Szczegółowy zakres oceny:

- przewidywany okres użytkowania efektów inwestycji,
- zdolność do utrzymania inwestycji w odpowiednim stanie technicznym i funkcjonalnym,
- zabezpieczenie finansowania kosztów eksploatacji.

Dodatkowo dla inwestycji realizowanych na podstawie Programów wieloletnich:

10. System monitorowania i oceny inwestycji

Ocena możliwości kontroli realizacji inwestycji i osiągnięcia jej celów.

Szczegółowy zakres oceny:

- określenie wskaźników produktu i rezultatu,
- system monitorowania postępu,
- sposób raportowania,
- mechanizmy kontroli i ewaluacji.

Kryteria oceny inwestycji dla części budżetowej

22 – Gospodarka wodna:

1. Kryterium zgodności inwestycji z prawem oraz z dokumentami strategicznymi państwa

- 1) Wpływ inwestycji na realizację celów strategicznych państwa.
- 2) Adekwatność zakresu inwestycji do potrzeb publicznych wskazywanych w dokumentach strategicznych.

Inwestycję uznaje się za zgodną, gdy:

- a) cele inwestycji odpowiadają celom wskazanym w dokumentach strategicznych – wraz ze wskazaniem tych dokumentów oraz sposobu wypełnienia ich zapisów,
- b) rezultaty inwestycji mają wpływ na realizację polityki publicznej państwa,
- c) inwestycja wspiera wykonywanie zadań państwa w obszarach ochrony przed powodzią i suszą, retencji, meteorologii, hydrologii, zapobiegania skutkom intensywnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych, adaptacji do zmian klimatycznych.

2. Kryterium zgodności z politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa

- 1) Stopień wykorzystania efektów inwestycji w tym zwłaszcza w ramach realizacji zadań państwa w dziedzinach ochrony ludności i zarządzania kryzysowego.

Inwestycję uznaje się za zgodną, gdy:

- a) inwestycja ma wpływ na zapewnienie ciągłości zadań realizowanych przez państwo,
- b) inwestycja ma charakter infrastrukturalny i jest wykorzystywana do realizacji zadań publicznych,
- c) zdiagnozowana jest możliwość wystąpienia negatywnych skutków dla realizacji zadań publicznych w przypadku zaniechania inwestycji,
- d) inwestycja zapewnia ciągłość realizacji zadań przez podmioty odpowiedzialne za właściwe funkcjonowanie gospodarki wodnej, zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej kraju oraz osłony hydrologiczno-meteorologicznej – systemów monitorowania, prognozowania, ostrzegania i przetwarzania danych udostępnianych publicznie.
- e) wspiera krajowe i regionalne plany rozwoju państwa, dotyczące ochrony środowiska oraz zasad równości szans,
- f) zakres rzeczowy i organizacyjny został określony w stopniu umożliwiającym sprawne rozpoczęcie i prowadzenie procesu inwestycyjnego, a inwestor posiada

lub planuje pozyskać niezbędne decyzje, uzgodnienia i dokumentację wymaganą odrębnymi przepisami.

3. Kryterium finansowe – analiza finansowa objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych

- 1) Inwestycję uznaje się za efektywną kosztowo, gdy spełnia zasady celowego i oszczędnego dokonywania wydatków,
- 2) W kryterium należy określić wysokość wymaganego wsparcia publicznego w poszczególnych latach realizacji oraz pozostałe źródła jej finansowania.

Inwestycję uznaje się zasadną, gdy:

- a) zapewniono wiarygodne i realne źródła finansowania umożliwiające wykonanie wszystkich etapów inwestycji oraz osiągnięcie jej zakładanych celów,
- b) planowane nakłady są adekwatne do przewidywanych efektów rzeczowych, funkcjonalnych, społecznych, gospodarczych, a przyjęte rozwiązania techniczne i organizacyjne zapewniają osiągnięcie zakładanych celów przy efektywnym i oszczędnym wykorzystaniu środków publicznych,
- c) realizacja inwestycji przyczynia się do ograniczenia przyszłych wydatków publicznych związanych z usuwaniem skutków powodzi, suszy lub innych zdarzeń powodujących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, mienia lub środowiska,
- d) zakres finansowy został określony w stopniu umożliwiającym sprawne rozpoczęcie i prowadzenie procesu inwestycyjnego, a inwestor posiada lub planuje pozyskać niezbędne decyzje, uzgodnienia i dokumentację wymaganą odrębnymi przepisami.

4. Kryterium czasowe – określenie ram czasowych realizacji inwestycji

- 1) Określenie, czy projekt po zakończeniu inwestycji nadal będzie pełnić funkcję określoną przed uzyskaniem dofinansowania ze środków publicznych.
- 2) Określenie okresu, w którym obiekt osiągnie pełną funkcjonalność.
- 3) Wskazanie corocznej oceny okresowej i pozyskanie informacji o zasadności kontynuacji realizacji inwestycji, a na koniec zobowiązanie jednostki do składania okresowych raportów potwierdzających prawidłowość funkcjonowania inwestycji zgodnie z założeniami.
- 4) Określenie okresu, w którym majątek wytworzony w ramach inwestycji nie może być zbywany lub poddawany znaczącym modyfikacjom.

5. Kryterium finansowania inwestycji – zapewnienie finansowania inwestycji, w tym określenie przewidywanych kosztów utrzymania jej efektów

Do analizy oceny stopnia uwzględnienia kosztów związanych z funkcjonowaniem inwestycji w całym okresie jej użytkowania brane są pod uwagę koszty:

- a) eksploatacji i utrzymania,

- b) serwisowania i konserwacji,
- c) zużycia energii i mediów,
oraz uwzględnia się:
- d) przewidywaną trwałość infrastruktury,
- e) racjonalność kosztów utrzymania w stosunku do efektów projektu,
- f) wpływ zastosowanych rozwiązań na przyszłe koszty eksploatacyjne.

6. Kryterium oceny efektywności inwestycji

- 1) Ocena stopnia w jakim realizacja inwestycji przyczynia się do poprawy funkcjonowania infrastruktury państwa, systemów i procesów operacyjnych oraz realizacji zadań przez PGW WP, IMGW-PIB.

Inwestycję uznaje się za efektywną, gdy:

- a) umożliwia ciągłość i skuteczność działania obiektów, systemów, infrastruktury, prognoz i analiz,
- b) zapewnia podmiotom realizującym inwestycje warunki do skutecznej realizacji zadań ustawowych i statutowych,
- c) poprawia warunki działań operacyjnych,
- d) ogranicza lub minimalizuje ryzyko wystąpienia czynników mających wpływ na trwałość inwestycji.

7. Kryterium możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania lub dofinansowania inwestycji

- 1) Na etapie kwalifikowania inwestycji do dofinansowania ocenia się możliwość zabezpieczenia dodatkowych źródeł finansowania innych niż budżet państwa (np.: środki własne podmiotów realizujących, środki kredytowe itp.).

Kryteria oceny inwestycji dla części budżetowej

39 – Transport:

1. Zgodność z dokumentami strategicznymi, w tym z celami wynikającymi ze strategii rozwoju, politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa

Dla inwestycji kolejowych:

Należy zweryfikować dane zadanie inwestycji dworcowej pod względem spełniania wymogów i wytycznych wskazanych w dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju transportu kolejowego, polityki transportowej Państwa, polityki przeciwdziałaniu wykluczeniu komunikacyjnemu oraz z dokumentami dotyczącymi ochrony dziedzictwa kulturowego, takich jak:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego,
- Program Dworce Przyjazne Pasażerom.

Uzasadnione jest również zweryfikowanie powiązań planowanej inwestycji dworcowej z inwestycjami prowadzonymi przez PKP PLK SA na liniach kolejowych ujętymi w obowiązujących programach wieloletnich.

Inwestycja musi być zgodna ze średniookresową strategią rozwoju kraju, strategiami sektorowymi oraz programami wieloletnimi.

Dla inwestycji drogowych:

Wskazanie czy inwestycja jest zgodna ze średniookresową strategią rozwoju kraju oraz strategią sektorową (Strategią Rozwoju Polski do 2035 roku oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku) oraz wskazanie w ramach jakiego programu wieloletniego będącego w kompetencji ministra właściwego do spraw transportu jest realizowana.

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

1) Zgodności planowanej inwestycji z celami strategicznymi i politykami publicznymi w obszarze transportu, określonymi odpowiednio m.in. w:

- unijnych i krajowych dokumentach strategicznych,
- programach rządowych,
- politykach państwa,
- planach sektorowych.

2) Wpływu planowanej inwestycji na realizację zadań publicznych oraz komplementarności z innymi realizowanymi przedsięwzięciami.

2. Celowość objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych

Dla inwestycji kolejowych:

Należy zweryfikować czy objęcie wsparciem z budżetu państwa planowanej inwestycji wpłynie na realizację misji publicznej związanej przede wszystkim z zaspokojeniem potrzeb transportowych zarówno społeczności lokalnej jak i podróźnych przesiadających się na stacji. Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu regionów i promowanie bezpiecznego i ekologicznego transportu również powinny zostać uwzględnione.

Przygotowując ocenę inwestycji na dworcach kolejowych należy wziąć pod uwagę dane historyczne (optymalnie z ostatnich 3 lat) opracowane i publikowane przez Urząd Transportu Kolejowego w zakresie:

- liczby pasażerów korzystających ze stacji kolejowej,
- liczby zatrzymań pociągów pasażerskich i towarowych,
- wielkości ośrodka, gdzie znajduje się stacja kolejowa i jego skomunikowanie z pobliskimi miejscowościami.

Dla inwestycji drogowych:

Sporządzenie uzasadnienia celowości inwestycji.

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

Podmiot, który zamierza realizować inwestycję sporządza jej ocenę w zakresie kryterium, polegającą w szczególności na: weryfikacji zasadności zaangażowania środków publicznych na realizację inwestycji, określeniu problemów jakie zostaną rozwiązane dzięki realizacji inwestycji, na wskazaniu: korzyści z realizacji inwestycji, w tym dla sektora, dla regionu społeczne, gospodarcze, związane z bezpieczeństwem państwa/transportu, na porównaniu możliwych wariantów realizacji inwestycji oraz uzasadnieniu wyboru proponowanego rozwiązania.

3. Ocena finansowa przygotowania realizacji inwestycji i kosztów jej utrzymania (oraz trwałość)

Dla inwestycji kolejowych:

Podczas analizy dokumentów dotyczących planowania inwestycji dworcowej należy poddać analizie koszty realizacji inwestycji na dworcu kolejowym oraz przyszłe koszty

utrzymania obiektu. Należy opierać się na przedłożonych informacjach o koszcie inwestycji oraz analizie ekonomiczno-finansowej sporządzonej przez inwestora.

Założeniem jest, aby realizowana inwestycja wpłynęła na minimalizację kosztów utrzymania dworca m.in. poprzez zastosowanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną.

Oszacowanie kosztów przygotowania, realizacji i utrzymania inwestycji, wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie oraz źródeł finansowania.

Dla inwestycji drogowych:

Oszacowanie kosztów składowych przygotowania i realizacji inwestycji oraz jej utrzymania, wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie oraz źródeł finansowania.

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

W ramach tego kryterium ocenie podlegają w szczególności:

- Koszty realizacji inwestycji, w tym ich kompletność, racjonalność, poprawność kalkulacji oraz struktura kosztów na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego (od prac projektowych, przez wykonawstwo, po zakończenie i odbiór).
- Przewidywane koszty utrzymania i eksploatacji inwestycji w horyzoncie 10 lat, z uwzględnieniem także kosztów osobowych oraz ewentualnych dodatkowych wynagrodzeń.
- Wpływ realizacji i utrzymania inwestycji na sytuację finansową podmiotu ubiegającego się o finansowanie lub dofinansowanie (czy inwestycja nie pogorszy kondycji finansowej i zdolności do realizacji innych zadań).
- Trwałość finansowa inwestycji, w tym zdolność do zapewnienia środków na jej utrzymanie po zakończeniu realizacji.

4. Efektywność inwestycji

Dla inwestycji kolejowych:

Zasadniczym elementem oceny realizacji inwestycji i wydatkowania środków jest jej realizacja w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Istotnym elementem oceny jest również informacja o planowanym zagospodarowaniu nieruchomości po zakończeniu realizacji inwestycji. Wnioskujący o dofinansowanie powinien wskazać, jak zostanie wykorzystana nieruchomość i jakie funkcje poza podstawową (obsługa pasażerów) będzie pełnić.

Należy w tym miejscu także uwzględnić poziom ryzyk mogących wpłynąć na terminową realizację przedsięwzięcia.

Dla inwestycji drogowych:

W przypadku inwestycji drogowych opisanie wyników oceny efektywności inwestycji zgodnie z par. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. 2010, Nr 238, poz. 1579).

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

W ramach tego kryterium ocenie podlegają w szczególności:

- Efektywność ekonomiczna inwestycji, obejmująca m.in. analizę kosztów i korzyści (CBA), relację przewidywanych nakładów do przewidywanych efektów oraz korzyści (ekonomicznych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych, związanych z bezpieczeństwem itd.), racjonalność kosztów inwestycji oraz zasadność wyboru przyjętego wariantu realizacji inwestycji.
- Wpływ inwestycji na:
 - zwiększenie efektywności i skuteczności działania podmiotu, w tym poprawę poziomu i jakości zapewnianych służb – w odniesieniu do instytucji zapewniającej służbę żeglugi powietrznej,
 - poprawę jakości, dostępności i/lub bezpieczeństwa realizowanych zadań publicznych/ruchu lotniczego,
 - zwiększenie przepustowości infrastruktury,
 - skrócenie czasu realizacji usług (operacji lotniczych).
- Trwałość osiągniętych rezultatów oraz możliwość ich utrzymania w długim okresie.

5. Możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania lub dofinansowania inwestycji

Dla inwestycji kolejowych:

Kryterium dotyczy możliwości wykorzystania jako źródła finansowania inwestycji dworcowych środków innych niż budżetowe. W szczególności brane jest pod uwagę finansowanie ze środków jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której realizowana jest inwestycja, finansowanie ze środków własnych jednostki realizującej (PKP SA), finansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz innych źródeł finansowania zewnętrznego.

Dla inwestycji drogowych:

W przypadku państwowych jednostek budżetowych potwierdzenie, że wskazane w art. 133aa ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2025 r., poz. 1483, z późn. zm.) źródła finansowania są jedynymi dostępnymi.

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

Wnioskodawca jest zobowiązany do szczegółowego opisu dostępnych alternatywnych źródeł finansowania inwestycji oraz wskazania poziomu ryzyka rozwiązań alternatywnego finansowania, uzasadnienie wyboru danego instrumentu finansowania, oczekiwanych korzyści z jego zastosowania.

6. Zarządzanie ryzykiem

Dla inwestycji z zakresu lotnictwa:

W ramach tego kryterium ocenie podlegają w szczególności: identyfikacja ryzyk inwestycyjnych, ocena prawdopodobieństwa i skutków wystąpienia ryzyk (w tym finansowych, prawnych, operacyjnych), wpływ ryzyk na koszty, harmonogram, zakres oraz osiągnięcie celów i rezultatów inwestycji, adekwatność planowanych działań ograniczających ryzyko, plany awaryjne oraz sposób monitorowania i reagowania na ryzyka w trakcie realizacji inwestycji.

Kryteria oceny inwestycji dla części budżetowej

69 – Żegluga śródlądowa:

1. Kryterium zgodności z celami wynikającymi odpowiednio ze strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Wykonanie inwestycji musi realizować cele wynikające z aktualnie obowiązującego programu rozwoju sektora żeglugi śródlądowej, przyjętego na podstawie art. 15 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

2. Kryterium celowości objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych

Inwestycja nie prowadzi do pogorszenia parametrów eksploatacyjnych wskazanych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych.

Zakupy inwestycyjne powinny służyć realizacji zadań ustawowych realizowanych oraz planowanych do realizacji przez organy terenowe administracji żeglugi śródlądowej.

Zakupy inwestycyjne powinny uwzględniać stan posiadania składników majątku ruchomego urzędu.

3. Kryterium efektywności inwestycji

Inwestycja przyczynia się do odtworzenia lub poprawy warunków nawigacyjnych.

Zadania inwestycyjne w nieruchomości będące składnikiem majątku trwałego urzędu powinny uwzględniać: stan kadrowy, rodzaj, sposób oraz ilość realizowanych zadań.

4. Kryterium oceny finansowej inwestycji, w tym przewidywanych kosztów jej utrzymania

Inwestycje finansowe są planowane i realizowane w sposób zapewniający zgodność z zasadami dyscypliny finansów publicznych oraz zapisami ustawy budżetowej.

Przeanalizowano możliwość pozyskania źródeł finansowania alternatywnych do budżetu państwa.

Kryteria oceny inwestycji budowlanych na potrzeby własne urzędu obsługującego ministra oraz urzędów – jednostek podległych i nadzorowanych

(części budżetowe 21, 22, 39 oraz 69):

1. Kryterium zasadności realizacji inwestycji

Ocena, czy inwestycja jest niezbędna do zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań jednostki oraz utrzymania lub poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa i stanu technicznego infrastruktury pozostającej w jej dyspozycji.

Należy wykazać:

- istniejący problem lub potrzebę organizacyjną, techniczną albo eksploatacyjną;
- wpływ inwestycji na wykonywanie zadań jednostki;
- skutki zaniechania realizacji inwestycji;
- zgodność inwestycji z planami rozwoju i utrzymania infrastruktury pozostającej w dyspozycji jednostki;
- zgodność inwestycji z obowiązującymi przepisami prawa, normami technicznymi oraz wymaganiami bezpieczeństwa
- wpisywanie się inwestycji w polityki społeczne lub gospodarcze państwa.

Kryterium pozytywnej oceny

Inwestycja przyczynia się do zapewnienia lub poprawy warunków wykonywania zadań jednostki oraz rozwiązuje zidentyfikowany problem techniczny, organizacyjny lub eksploatacyjny.

2. Kryterium analizy wariantów realizacji

Ocena, czy wybrano rozwiązanie zapewniające osiągnięcie zamierzonego celu przy racjonalnym wykorzystaniu środków publicznych.

Należy przeanalizować:

- wariant polegający na zaniechaniu inwestycji;
- wariant obejmujący utrzymanie istniejącego stanu poprzez remont lub naprawę;
- wariant modernizacji istniejącej infrastruktury;
- wariant budowy lub wykonania nowej infrastruktury;
- inne racjonalne warianty techniczne lub organizacyjne.

Kryterium pozytywnej oceny

Wybrany wariant zapewnia osiągnięcie celu inwestycji przy najkorzystniejszej relacji nakładów do przewidywanych efektów użytkowych.

3. Kryterium racjonalności kosztowej

Ocena, czy szacunkowe nakłady inwestycyjne są adekwatne do zakresu rzeczowego inwestycji.

Należy przedstawić:

- szacunkowy koszt inwestycji;
- źródła przyjętych szacunków kosztowych (np. podobne inwestycje, dane rynkowe, rozeznanie rynku, wskaźniki kosztowe);
- główne składniki kosztów;
- przewidywane koszty eksploatacyjne, jeżeli mają istotne znaczenie dla funkcjonowania obiektu.

Kryterium pozytywnej oceny

Koszty inwestycji pozostają racjonalne w stosunku do planowanego zakresu rzeczowego i przewidywanego efektu użytkowego.

4. Kryterium adekwatności zakresu rzeczowego

Ocena, czy planowany zakres inwestycji odpowiada rzeczywistym potrzebom jednostki.

Należy wykazać:

- związek pomiędzy zakresem rzeczowym a celem inwestycji;
- zasadność przyjętych rozwiązań funkcjonalnych;
- możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury;
- możliwość realizacji inwestycji w mniejszym zakresie.

Kryterium pozytywnej oceny

Zakres inwestycji nie zawiera elementów zbędnych lub nieuzasadnionych z punktu widzenia potrzeb jednostki.

5. Kryterium trwałości finansowej i eksploatacyjnej

Ocena możliwości utrzymania efektów inwestycji po jej zakończeniu.

Należy określić:

- źródła finansowania inwestycji;
- przewidywane koszty utrzymania i eksploatacji;

- potrzeby związane z serwisowaniem lub konserwacją;
- wpływ inwestycji na przyszłe wydatki jednostki.

Kryterium pozytywnej oceny

Jednostka posiada możliwość finansowania zarówno realizacji inwestycji, jak i jej późniejszego utrzymania, przy czym zbadano dostępność źródeł finansowania alternatywnych w stosunku do budżetu państwa.

6. Kryterium ryzyka realizacyjnego

Ocena ryzyk mogących wpłynąć na termin, koszt lub zakres inwestycji.

Należy zidentyfikować ryzyka:

- formalnoprawne;
- techniczne;
- organizacyjne;
- finansowe;
- związane z funkcjonowaniem obiektu podczas realizacji inwestycji.

Kryterium pozytywnej oceny

Zidentyfikowane ryzyka zostały przeanalizowane, a dla najistotniejszych przewidziano działania ograniczające ich skutki.

7. Kryterium gotowości inwestycyjnej

Ocena stopnia przygotowania inwestycji do realizacji.

Należy określić:

- stan przygotowania założeń inwestycji;
- dostępność nieruchomości na cele budowlane;
- stopień rozpoznania warunków technicznych;
- konieczność uzyskania decyzji, uzgodnień lub opinii;
- planowany sposób realizacji inwestycji.

Kryterium pozytywnej oceny

Przyjęte założenia pozwalają na rozpoczęcie procesu przygotowania i realizacji inwestycji bez istotnych przeszkód formalnych lub organizacyjnych.

8. Kryterium wpływu na funkcjonowanie jednostki

Ocena wpływu inwestycji na warunki wykonywania zadań przez jednostkę.

Należy określić wpływ inwestycji na:

- bezpieczeństwo użytkowników;
- ciągłość działania jednostki;
- niezawodność infrastruktury technicznej;
- warunki pracy;
- efektywność organizacyjną;
- ograniczenie awaryjności lub kosztów eksploatacyjnych.

Kryterium pozytywnej oceny

Inwestycja przyczynia się do poprawy warunków funkcjonowania jednostki lub ograniczenia ryzyk związanych z eksploatacją infrastruktury.

9. Kryterium efektywności użytkowej

Ocena przewidywanych efektów użytkowych osiąganych dzięki realizacji inwestycji.

Należy wskazać:

- planowane efekty rzeczowe;
- sposób wykorzystania powstałej infrastruktury;
- przewidywany okres użytkowania;
- możliwość dalszej rozbudowy lub adaptacji infrastruktury.

Kryterium pozytywnej oceny

Zakładane efekty użytkowe są proporcjonalne do ponoszonych nakładów i odpowiadają potrzebom jednostki.

Zasady stosowania kryteriów oceny inwestycji budowlanych realizowanych na potrzeby własne jednostki

Przedmiotem oceny inwestycji jest weryfikacja zasadności, celowości i gospodarności planowanego wydatkowania środków publicznych na etapie podejmowania decyzji o realizacji inwestycji.

Ocena inwestycji ma charakter przed realizacyjny i sporządzana jest przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego, w szczególności przed opracowaniem dokumentacji projektowej oraz przed poniesieniem zasadniczych nakładów inwestycyjnych.

W związku z powyższym:

1. Ocena inwestycji opiera się na informacjach dostępnych na etapie planowania przedsięwzięcia, w szczególności na danych eksploatacyjnych, analizach potrzeb, rozpoznaniu rynku, doświadczeniach z podobnych inwestycji oraz szacunkach kosztowych.
2. Od inwestora nie wymaga się przedstawiania szczegółowych rozwiązań projektowych, kosztorysów opracowanych na podstawie dokumentacji projektowej ani innych danych, których określenie jest możliwe dopiero po wykonaniu prac projektowych.
3. Szacunkowe koszty inwestycji mogą być ustalane na podstawie:
 - danych historycznych dotyczących podobnych inwestycji,
 - rozeznania rynku,
 - publikowanych wskaźników kosztowych,
 - analiz eksperckich,
 - innych dostępnych źródeł informacji umożliwiających racjonalne oszacowanie kosztów.
4. Ocena efektywności inwestycji powinna koncentrować się przede wszystkim na przewidywanych efektach użytkowych, organizacyjnych, technicznych i eksploatacyjnych, jakie zostaną osiągnięte dzięki realizacji przedsięwzięcia.
5. W przypadku inwestycji realizowanych na potrzeby własne jednostki ocena nie wymaga wykazywania efektów rynkowych ani przeprowadzania pełnej analizy kosztów i korzyści, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.
6. Celem oceny inwestycji jest wykazanie, że planowane przedsięwzięcie jest niezbędne do realizacji zadań jednostki, a przyjęty sposób jego realizacji zapewnia racjonalne i oszczędne wykorzystanie środków publicznych.